

ШКІЛЬНИЙ КУРС РИТОРИКИ ЯК ВАЖЛИВИЙ ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЄВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ

Сьогодні у світі спостерігаємо справжній риторичний бум: видається велика кількість різноманітних підручників, посібників і довідників з риторики. Риторика як дисципліну включили в навчальні плани вишів, створюються міжнародні асоціації дослідників і викладачів риторики, щорічно проводяться міжнародні конференції з проблем риторики. Але, на жаль, це не стосується середньої школи.

Наші ліцеїсти мають такий курс, тож ми й дослухаємось їх думок: що дає він учням та чи треба він школам країни.

Завдяки риториці для мене більше не є проблемою висловлювати свою думку з цілковитою впевненістю.

К. Корецька, 11-а клас

У сучасному світі, у якому головною цінністю є інформація, – вміння її доносити до людей, переконувати їх є необхідною навичкою.

М. Гринь, 11-Б клас

Риторика – наука не тільки красномовства, а й наука успішності людини. Було б добре, щоб риторику викладали з 8 по 11 класи включно.

Д. Булатов, 11-А клас

Вважаю, що предмет «Риторика» необхідно вивчати в новій українській школі. Ця дисципліна стане однією з ключових предметів шкільного циклу, який допоможе сформувати в учнів мовленнєві компетентності й комунікативні навички.

Наталія ШУБІНА

Заступник директора
Київського ліцею «Інтелект»,
учитель зарубіжної літератури

ЗНАННЯ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ РИТОРИКИ ВАЖЛИВО ЗДОБУВАТИ В ШКОЛІ

Модернізація шкільної освіти в 12-річній школі обговорюється нині на основі компетентнісного підходу, що розглядається як давно назріла альтернатива традиційній знаннєвій парадигмі. І головним переважно виявляється те, що в шкільній освіті найслабшим є вміння самостійно працювати, приймати рішення, спілкуватися тощо. Щоб виконати соціальне замовлення на адаптування учня до життя, у новому Законі «Про освіту» передбачено «формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності».

Спільними для них є такі вміння: **читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми** (ст.12 Закону України «Про освіту»).

Як учитель-мовник вважаю, що вміння, про яке наголошено в Законі «Про освіту», допоможе розвинути в учнях предмет «Риторика», яким пишалась українська школа дорадянського періоду і який був складовою **Семи вільних мистецтв** у часи Античності та Середньовіччя.

Новітня епоха історії України позначається риторичною енергією суспільства. Володіння навичками ораторського мистецтва сьогодні є необхідною умовою сучасного фахівця в будь-якій сфері. Немає культурного спілкування без знання мови, тому вивчення риторики потрібне в усіх сферах суспільного життя. Мова дає можливість реалізувати себе як духовну особистість. Вона моделює вчинки людини. 90% часу керівників, бізнесменів, політиків проходить у переговорах, спілкуванні. Від уміння критично мислити, приймати рішення, переконувати співрозмовника, логічно обґрунтовувати свою позицію залежить успішність переговорів.

Ораторське мистецтво допомагає згуртувати людей навколо спільної справи, переконує та надихає їх.

Мова – це форма мислення і засіб комунікації. Риторика необхідна для формування культурного рівня людини, її можливості встановлювати відносини з суспільством.

У суспільстві є чимало професій, які можна назвати сферами діяльності з «підвищеною мовленнєвою відповідальністю». Це юристи й лікарі, педагоги й психологи, дипломати та соціальні працівники, менеджери та представники інших професій, які вивчають професійну риторичну майстерність. Але знання із загальної риторики необхідні людині в будь-якій галузі суспільного життя. Саме такі знання необхідно здобувати в школі.

Предметом сучасної загальної риторики є вивчення загальних закономірностей мовленнєвої поведінки, які діють у різних ситуаціях спілкування і сферах діяльності, та практичних можливостей їх використання для того, щоб зробити мовлення ефективним.

На думку науковців, шкільний спецкурс із загальної риторики може складатися з таких розділів, як *«Теорія та практика публічної промови (ораторія)»* (10 клас), *«Майстерність бесіди і спору. Риторика повсякденного спілкування»* (11 клас).